

Børne- og socialminister Mai Mercados talepapir

Anledning	Besvarelse af SOU samrådsspørgsmål T
Dato / tid	19. januar 2017 kl. 12-13
Talens varighed	12-14 min.
Sted	

Det talte ord gælder

Spørgsmålet motiveres af spørger Jacob Mark (SF).

Samrådsspørgsmål T

Hvad er regeringens politiske visioner for dagtilbudsområdet, og mener ministeren, at der er brug for et generelt løft af normeringerne i landets dagtilbud?

[1 – Indledning]

Tak for spørgesmålet og for muligheden for at tale om regeringens visioner på dagtilbudsområdet.

[2 – Regeringens visioner for dagtilbuddene]

Vi ved, at de allerførste år er de vigtigste i et barns udvikling. Her bliver blandt andet barnets nysgerrighed, sprog og tillid til andre mennesker udviklet. Og i min optik betyder familien i den forbindelse allermest. Det er i familien, vi dannes som mennesker.

Men vi ved, at også at gode dagtilbud gør en stor forskel for det enkelte barns trivsel både nu og her. Og vi ved at gode dagtilbud betyder meget for de muligheder, barnet får i voksenlivet – fx ift. en god skolegang, at gennemføre en uddannelse, friholde sig fra kriminalitet osv. Især de udsatte børn har extra stor gavn af gode dagtilbud.

Derfor skal vi have dagtilbud af høj kvalitet. Og derfor har vi i regeringen også høje ambitioner for udvikling af kvaliteten på området.

Vi står i Danmark på et rigtigt godt fundament. Næsten alle børn går i dagtilbud, personalet er godt uddannet sammenlignet med andre lande, og forældretilfredsheden er høj. Vi er i top fem i verden over lande, der bruger mest på dagtilbud. Alligevel er der steder, hvor vi kan gøre det endnu bedre.

Som det står i regeringsgrundlaget kommer regeringen med et samlet udspil på dagtilbudsområdet i 2017, og med finansloven for 2017 blev der som bekendt afsat 580 mio. kr. ekstra over de næste fire år til området.

Jeg er helt klar over, at 580 mio. kr. ikke reformerer hele området. Det er heller ikke nødvendigt. Vi har et godt grundlag. Men midlerne skal bidrage til at udvikle området og til, at vi anvender de 30 mia. kr., der bruges på området, endnu bedre end det sker i dag.

Et overordnet pejlemærke for regeringen og for mig som minister er, at vi skal have dagtilbud, som tilbyder fleksible rammer for familierne, så hverdagen kan hænge sammen. Og så skal vi have dagtilbud af høj kvalitet, hvor man er tryk ved at aflevere sit barn – fordi det har trygge og stimulerende læringsmiljøer, hvor børnene trives. Det er noget af det, regeringen vil sigte efter i det kommende arbejde med et samlet udspil for dagtilbudsområdet.

Og nu vil jeg gerne sige lidt mere konkret om disse pejlemærker.

[3 – Flexibilitet for familierne og mere frit valg]

Helt centralt for mig som konservativ minister er det, at børnefamilierne får mere frihed i valget af dagtilbud. Og at de oplever, at tiden i dagtilbud opleves fleksibel, så familierne kan tilrettelægge hverdagen, som de selv ønsker den.

Jeg oplever, at den danske børnefamilie generelt er presset. Den dårlige samvittighed, presset over at skulle få arbejdstid, dagtilbuddets åbningstider, hygge i familien og alle dagligdagens opgaver til at gå op i en højere enhed. Det gør ikke noget godt for hverken mor og far eller for det lille barns trivsel, at familierne er pressede.

Det er afgørende for mig som konservativ, at hver familie så at sige kan lave den familiepolitik, der passer til dem. Her skal begrænsninger i valg af dagtilbud eller andet ikke være en stopklods for familiens trivsel. Jeg ønsker derfor fleksible rammer, så man som forælder ikke skal have dårlig samvittighed over at holde sit barn derhjemme eller hente det senere.

Det handler ikke om løftede pegefingre i forhold til, at man skal holde sit barn hjemme eller hente det tidligt. Eller om man skal

arbejde 60 timer om ugen. Det handler om, at familierne bedst selv vurderer, hvad der giver mening. Og det skal der være plads til.

Det skal derfor være nemmere at få det daglige puslespil med børn og job til at gå op, så alle forældre kan gå på arbejde velvidende, at deres børn er i et dagtilbud med tryghed og lærerig leg. Så det er et væsentligt fokus i det kommende udspil.

[4 – Høj kvalitet i dagtilbud]

Et andet væsentligt fokusområde er, at vi skal have dagtilbud med høj kvalitet.

Et højkvalitetsdagtilbud er i min optik et dagtilbud, der skaber spændende og trygge læringsmiljøer, som giver børnene mulighed for at lege, bruge deres krop, få deres nysgerrighed stimuleret og deltage i fællesskaber med andre børn og voksne.

Der er også masser af rutiner, som vi måske i mange år har set som noget, der skulle overstås. Rutiner som at tage tøj på, få skiftet ble eller hjælpe med at tømme opvaskemaskinen. Jeg ved godt, at pædagoger, medhjælpere og dagplejere mange steder er fuldt bevidste om vigtigheden af disse situationer. Men jeg tror, at vi kan blive endnu bedre til også at bruge og anerkende rutinerne

til at skabe selvhjulpethed, få små sejre når det lykkedes at bære tallerkenerne ind til bordet og pludre under bleskiftet.

Endelig er der aktiviteterne, som personalet tilrettelægger, og hvor børnene bliver inddraget i eksperimenterende forløb om naturen, alderdom eller kroppen.

Gode dagtilbud for mig er således dagtilbud, der har læringsmiljøer med plads og ramme for leg, gode rutiner og legende læringsaktiviteter. Det er vigtigt for alle børn og ikke mindst for udsatte børn, der ikke møder det derhjemme.

Forslagene til den styrkede pædagogiske læreplan har netop dette fokus. Det handler om leg og læring for 0-5 årige i miljøer, der er trygge og stimulerende. Det skal blive et rigtigt godt redskab for pædagoger, dagplejere og medhjælpere i den pædagogiske praksis. Jeg glæder mig meget til at drøfte det nærmere med alle Folketingets partier her til foråret, da det vil indgå i regeringens samlede dagtilbudspil.

Rammen for de pædagogiske læreplaner skal omsættes lokalt. Og det er først i relationen mellem børn og mellem børn og voksen, at vi kan se resultaterne.

Derfor kræver det også dygtige ledere, der skal omsætte politiske tanker og rammen for den pædagogiske læreplan til konkret handlen sammen med et dygtigt personale. Jeg vil derfor i dagtilbudsudspillet også have fokus på at støtte ledere og personale i at være klædt godt på og have de rigtige redskaber.

Det er regeringen, der kommer med et udspil, men et vigtigt element vil være at udvikle og omsætte de konkrete initiativer i tæt samarbejde med interessenterne på området. Jeg tror ikke, at det virker, at Folketinget bare udstikker regler. Hvis det skal virke, skal vi være fælles om det.

Fx har der også været et tæt samarbejde om forslagene til den kommende pædagogiske læreplan. Alle områdets centrale interessenter har en stor aktie i og bakker op om det nye pædagogiske grundlag for dagtilbuddene, og den retning der er foreslået for udviklingen af læreplanen.

[5 – Mere tid mellem personale og børn]

Endelig spørges der også til, om jeg mener, at der er brug for et generelt løft af normeringerne i dagtilbuddene.

Allerede nu kan jeg sige, at firkantede minimumsnormeringer på alle tider af dagen ikke vil komme fra mig.

For mig at se er firkantede minimumsnormeringer ikke den rigtige løsning. Det er både rigidt og meget dyrt.

Tværtimod mener jeg, at det er den enkelte kommune og den dygtige leder, der bedst lokalt kan beslutte, hvor der er behov for ekstra hænder, og hvor der skal sættes ind. Det mener jeg ikke, at vi skal styre fra Christiansborg. Der er forskel på fysiske muligheder, personale- og børnegruppens sammensætning mv.

Men jeg har selvfølgelig en klar forventning om, at kommunerne sørger for, at børnene oplever tryghed og omsorg, og at der er fokus på børnenes trivsel, udvikling og læring – som de er forpligtet til efter dagtilbudsloven.

Jeg er helt enig i, at det selvfølgelig betyder noget, hvor mange voksne, der er omkring børnene. Men forskningen viser, at det ikke kun er et spørgsmål om antallet af hænder.

Vi ved, at blandt andet god og tydelig ledelse, dygtigt personale der tilrettelægger trygge og stimulerende læringsmiljøer og tæt forældresamarbejde er afgørende for udvikling af bl.a. børnenes sociale kompetencer, vedholdenhed, nysgerrighed og evnen til at være en god ven.

Men jeg vil gerne være med til at stille skarpt på, hvordan tiden bruges bedst muligt til gavn for børnene. Jeg synes, det er vigtigt, vi i fællesskab ser på, om personalet kan få mere tid til det, som er grunden til, at de er blevet pædagoger – nemlig børnene. For eksempel kan det være, at en pædagog i dag skal registrere de samme oplysninger flere steder, eller at personalet skal skrive til forælderen, hvor lang sønnens middagslur har været både med sms og på whiteboard. I de tilfælde er det nemt at lave om, så tiden bruges med børnene.

Vi skal både på statsligt, kommunalt og institutionsplan seriøst vurdere, om vi kan gøre noget anderledes for at skabe en tryk hverdag, hvor børn både kan lære og lege. Der skal ikke udfyldes nogen skemaer, der ikke bruges til noget. Det vil jeg også se på i forbindelse med dagtilbudsudspillet.

Og vi er allerede i gang med at se på hvordan omgivelser, lokalsamfund og strukturer kan bruges bedst muligt for at fremme børns læring og trivsel.

Jeg har netop, sammen med et udvalg af fagfolk, d. 10. januar præsenteret et nyt redskab med konkrete ideer til, hvordan man kan organisere en endnu bedre hverdag for børnene ud fra lokale muligheder og udfordringer.

[6 – Afrunding]

Afslutningsvis vil jeg kort opsummere, at for mig handler det om, at vi skal bruge de 30 mia. kr. endnu bedre, så vi får fleksible rammer for børnefamilierne, og så vi har højkvalitetsdagtilbud med plads til leg og læring, som sikrer, at *alle* børn kommer godt fra start.

Jeg glæder mig til at drøfte dette nærmere med jer, når mit udspil kommer til foråret.

Tak for ordet.